

PRILOG
PROUČAVANJU
LEKSIČKIH
RAZLIKA IZMEĐU
GOVORA BLATA I
VELE LUKE (II)

*Petar Milat Panža
Horvaćanska cesta 176
HR 10000 Zagreb
petar_milat@yahoo.com*

Primljeno: 12.4.2021.

UDK 81'282.2(497.5Korčula)

Sažetak: *Autor nastavlja s usporedbom leksika govora Blata i Vele Luke. Donosi analizu 18 leksema romanskog, slavenskog i drugog podrijetla koji su se koristili u govoru Vele Luke, a nisu poznati u susjednom Blatu.*

Ključne riječi: *Vela Luka, Blato, leksičke razlike*

Uvod

U Prilogu (I) koji je objavljen u Lanterni IV naveo sam nekoliko leksema na koje nisam naišao tijekom prikupljanja građe za *Rječnik govora Blata na Korčuli*. Jesu li nekada bile žive u blatskom govoru te kada su prešle u pasivni leksik, pitanje je koje sebi svakodnevno postavljam jer posve sigurno ima još mnogo vrela koje nisam imao prigodu pregledati. Tu poglavito mislim na privatne arhive pojedinih blatskih obitelji, u kojima se zasigurno krije još neotkriveno jezično bogatstvo. Nažalost, dogodio mi se je i propust: jedan raspoloživi izvor nisam temeljito pregledao!

Evo o čemu se radi: u Blatu je u opticaju strojem tipkani transliterirani tekst *Libra od dogagjaih* (1834.–1904.) u barem dvije verzije. Kažem barem, jer sam dvije inačice imao u rukama, među kojima ima razlika. Nije mi poznato postoji li još koja! Stoga sam tada zamolio vlasnika izvornika Danka Žanetića Savota da mi omogući njegovo korištenje te sam se potrudio riječi iz strojem otipkanog teksta obju inačica *Libra* provjeriti u izvorniku kako bih u *Rječnik govora Blata na Korčuli* unio oblik koji je u vrijeme pisanja *Libra* bio živ! Izgledalo je da sam time obavio posao. Ne lezi vraže, kaže narodna izreka!

S obzirom da *Libro* ima i drugih zanimljivosti za Blato, a dijelom i za Velu Luku te Smokvicu i Čaru (obuhvat nekadašnje općine), predložio sam nedavno Matici hrvatskoj, ogranak Blato da ga priredimo za objavljivanje. I tako sam pristupio cjelovitoj usporedbi otipkanog *Libra* i izvornika! Bio sam nemalo iznenađen činjenicom da je izvršitelj transliteriranja preskakao ne samo pojedine nerazumljive riječi, već i cijele odlomke. Tom sam zgodom naišao na gotovo stotinu novih blatskih riječi, od kojih golema većina nije više u uporabi. Također sam naišao na nove inačice nekoliko već postojećih riječi!

Jedna od riječi koja mi je promakla je **garzūn**, za koju sam u Prilogu (I) naveo da je nema u govoru Blata. Točno je da je u suvremenom blatskom govoru više nema, ali je nekada bila živa, kako navode Ostoje u *Libru*!

U nastavku je nekoliko novih leksema! Ako se u Blatu pojavi još neki stari pisani dokument možda ću se opet morati pravdati čitateljima Lanterne!

Jedna od riječi koja mi je promakla je garzūn, za koju sam u Prilogu (I) naveo da je nema u govoru Blata. Točno je da je u suvremenom blatskom govoru više nema, ali je nekada bila živa, kako navode Ostoje u Libru!

Leksičke razlike iz romanskog utjecaja

Brageše su kod Vučetića 'gaćice'. U Lumbardi su to 'muške donje hlače', kako navodi Cebalo. Izvorno značenje riječi **brageše** je 'hlače za zimu', koje se zadržalo u alb. brëkë. Lik **brageše** u uporabi je uglavnom u sjevernoj Dalmaciji i Primorju te u Istri gdje prevladava značenje 'gaće'. Podrijetlo riječi koja je došla u naše krajeve je mlet. / furl. braghessa (stari oblik je brachesse) u značenju 'hlače istočnjačkog izgleda', što je izvedenica od brache, ali je krajnji etimon galski (braca znači 'gaće').

Cangujat je 'brbljati, olajavati' (Vučetić). **Cangujat** u značenju koje navodi Vučetić je jedinstven, naime ne pojavljuje se drugdje. Po svojoj prilici je to deverbale od imenice **canguja** koja u gradu Korčuli znači 'žena pogana jezika', dok Vinja navodi žrnovski oblik **cängüja** u značenju 'nevrijedan čovjek', 'nitkov'. Podrijetlo imenice je mlet. **sangola** u značenju 'nesmotrena, nepromišljena, nemarna žena'. Namjerno mlet. riječ pišem s početnim /s/ kako bi se razlikovala od oblika **zangola** 'noćna posuda', ob. u zatvorima, ali i u kućama gdje nije bilo zahoda, što je i u nas bio čest slučaj u ne tako davnoj prošlosti. Od **zangole** 'noćne posude' baštinili smo – Blaćani i Velolućani - riječ **cängul** 'smrad', 'smrdljiva stvar', 'pojam smrada'.

Djatar je 'đavao'. Vučetić navodi i govorni primjer 'uvrga se u djatra', što bi se književno kazalo 'uvrgnuo se u vraga' ili 'naslijedio je osobine vraga'. Podrijetlo ove riječi je mlet. diàmbar u značenju 'vrag, đavao, sotona', prilagodba od diavolo, što pak ima grčko podrijetlo preko lat. diabolus. U Božavi kažu **djabal**, a u Molatu **dijagol**. Sve su to eufemizmi kojima se izbjegava uporaba riječi **vrag**. Sličnih eufemizama imamo u oba naša lokalna govora,

blatskom i velolučkom, primjerice umjesto *bogati* govori se *borati*, *bogareti*, ili, primjerice, *pinelat* znači 'izmišljati'. *Tògati* se govori umjesto Bogati, *Zaonèga* je zapravo prikriveno Zaboga, ali mnogo suptilnije i uljudnije. *Za pasà gūca*, *Za pasà tovàra*, *Za pàsju gūdu*, *Za jàrca gūca*, *Za jàrcu gūdu* – sve su to eufemističke tvorbe koje zamjenjuju mnogo teže i nepristojnije psovke, u kojima bi posve sigurno bili Bog, Isus ili Majka Božja! Međutim, ima eufemizama u kojima upravo lik 'vrag' ima središnje mjesto! To stoga što govornik želi pojačati izrečeno: umjesto uljudnih i prikladnih izraza časna riječ, kunem se (primjerice, *ako lažem*) kaže se *vrag me odni ko lažem!* Sugovorniku se može kazati, primjerice *prestani vrijeđati, napadati, lajati, laprdati*, ali puno snažnije djeluje *vrag ti odni čunku!* Upravo riječ 'čunku' znači da sugovorniku iz usta ispadaju uvrede!

Gūša. U Luškom libru (Žuvela 2004: 147), u rubrici *Luško nazivlje*, pod *Zidarski alati* navedena je **guša** kao zidarski alat. Nažalost, objašnjenje o kojem se točno zidarskom alatu radi nisam našao u tri navedena izvora velolučkoga govora (Bogomoja, Vučetić, Žuvela). U trogirskom govoru **guša** je 'vrsta blanje kojom se rade poluokrugli utori u drvu'. Brodograditelji u Korčuli 'blanju s poluokruglim dlijetom za pravljenje žljebova' nazivaju **ondèla**, a kod Bogomoje 'žlijebasto drijeto' se naziva **andèla!** Dakle, motivacija 'žlijebasto dlijeto' ili 'blanja sa žlijebastim dlijetom' ima tri naziva: **guša** u Trogiru, **ondèla** u Korčuli i **andèla** u Veloj Luci! A kakvo im je podrijetlo? Našim otočkim oblicima podrijetlo je mletačko (prilagodba od angelina ili ongelo), dok je trogirski **guša** njemačkog podrijetla (njem. Gutsche 'šuplje, oblo poluokruglo dlijeto'). Velolučka **guša** nema nikakve veze, ni formalne ni značenjske, s trogirskom **gušom!** Velolučka **guša** dolazi od mlet. gusa / gussa u značenju 'zaobljeni, tupi, ne oštar rub'; 'zaobljeni spoj zida i stropa'. Realno je i posve razumljivo pretpostaviti da su zidari smislili alatku pogodnu za zaobljivanje žbuke na spoju zida i stropa te su je nazvali **guša!** Zato je ta alatka i uvrštena u skupinu zidarskih alata u *Luškom libru!*

Kukundrija je 'neraspoloženje kao da je bolest, gripica, slabovoljnost' – tako ovaj pojam opisuje Šime Vučetić. Izvorno značenje je hipohondrija, bolestan strah od bolesti. U gradu Korčuli je to **kukundrija**, u Čari je to **kurkundija**, u Dubrovniku

pokundrija. Podrijetlo riječi je lat. hypochondria, a koja je potekla iz grčkog. Preneseno značenje lika **kukundrija** je 'sumornost', 'sjeta', 'čamotinja', 'mučaljivost', dakle ona značenja koja je naveo književnik Šime Vučetić. Na sjeveru Italije od tal. ipocondria nastao je oblik **cocondria**, odakle je riječ i došla u velolučki govor.

Limbac je kod Vučetića 'oblak koji predskazuje vjetar'. Tal. nembo (st.tal. nimbo) znači 'gusti sloj tamnih oblaka'. S obzirom na nastavak /-ac/ podrijetlo je mlet. **nembaizza** u značenju 'strašna oluja' te 'mutno nebo koje prijeti olujom'. U Boki je **lembuo** (G **lembula**) 'tamni kišni oblak'. Nameće se potreba objasniti i pojam **limb**: jedno značenje je 'oluja', 'olujno nevrijeme'. Drugo značenje riječi **limb** je vjerskog karaktera i znači 'predvorje raja', a dolazi od lat. limbus 'predjel, područje'; 'čistilište, pretpakao'. Za razliku od prvog značenja riječi **limb**, drugo značenje spada u standardni jezik, dakle nije dijalektna riječ!

Nuncul je 'ministrant', kako navodi Vučetić u rječniku knjige *Libro Dubaja Marusa*. Prema *Rječniku govora grada Korčule* tamo je aktivan oblik **nònculo** u značenju 'crkvenjak', a prema Vinjinim Jadranskim etimologijama oblik **nòncul** za isto značenje. U Čari i u Pupnatu živ je isti oblik kao u Veloj Luci. U Labinu u Istri te u Trogiru u uporabi je oblik **nònculo**. U Blatu imamo nadimak **Tònculo**, što je blatska prilagodba mlet. nonzolo 'crkvenjak, domar crkve'. Nije neobično udjeljivanje nadimaka prema zanimanju pojedinca (Alfir, Arambaša, Avijera, Fiškal, Gardenal, Jandarmo...).

Picikjùn je kod Vučetića 'klitoris razvijeniji, ali i druga koja stvar na picun', složenica od mletačkog **pici** + hrvatski **kljun**, što je u oba naša lokalna govora dalo **kjun!** **Picún** sam Vučetić ispravno

Podrijetlo picikjuna je mletačko picego u značenju 'količina stvari koja se hvata s vrhom prstiju'. To bi značilo da je klitoris takve veličine da ga se može lijepo primiti vršcima prstiju!

objašnjava 'vrh, vršak, izbočina'. Podrijetlo **picikjuna** je mletačko **picigo** u značenju 'količina stvari koja se hvata s vrhom prstiju'. To bi značilo da je klitoris ili hrvatski dražica takve veličine da ga se može lijepo primiti vršcima prstiju! Od iste mletačke osnove su i riječi u uporabi drugdje na jadranskoj obali: **picigîn** 'splitska igra loptom na plićaku' (u Korčuli **picigîn** je vino koje sadrži CO₂ i ugodno pecka ili piciga), **picignjida** 'cjepidlaka' (u Korčuli cjepidlaka je **picigo manjifiko**), **picikànjalo** 'škrtač', **picigòt** 'peckanje u grlu', **picizlaka** 'sitničavac'.

Sansigòt u govoru Vele Luke prema Žuveli znači 'rušilac', 'primitivac'. U Žuvelinim *Luškim ričima* ujedno je objašnjena vjerojatna motivacija nastanka riječi sansigot: od naziva germanskih barbarskih plemena Sasa i Gota. No postoji i potpuno drugo objašnjenje, sačuvano u usmenoj memoriji Velolučana. Stariji Lučani tako su okrstili prve poslijeratne turiste 1950-ih, tj. ratnu siročad iz dječjačkih i djevojačkih sirotinjskih domova u unutrašnjosti Jugoslavije. U Luci su vizualno odskakali sa svojom kontinentalnom odjećom, visokim suknenim bičvama, pa su ih domaćini odmah i „počastili“ s posprdnom nazivom prema nazivu za stanovnike otoka Suska. I u našim lokalnim primorskim govorima susrećemo riječ **Sansegot**. Riječ je o pohrvaćenju tal. riječ Sansegoto, a to je etnik – naziv stanovnika otoka Sànsego, što je pak tal. naziv hrv. otoka Suska! Stanovnici otoka Suska su službeno Suščani, u lokalnom izričaju Suicani ili Sujcani, ili pak po talijanskom Sansegoti! **Sansigot** je na Dugom otoku te na nekim drugim otocima Hrvatskog primorja sorta vinove loze. Drugi naziv te sorte je **sušćan crni**.

Traškun. U spisima suvremenih velolučkih autora (Barčot 2019: 28) ova je riječ definirana kao 'navodno najstariji velolučki ples'. Nema nikakve dvojbe da se radi o starom talijanskom pučkom plesu (potvrda datira još iz 14. stoljeća). Najvjerojatnije podrijetlo je mlet. **trescon** u značenju 'stari pučki ples s poskakivanjem', s time da riječ ima gotovo isti oblik i u nekim drugim tal. narječjima (Lombardija, Toskana...) iz kojih je mogla stići u velolučki govor! U Brusju na Hvaru živ je isti oblik kao velolučki!! Tal. **trescone** (uveć. od **tresca**) podrijetlo vuče iz starofranaškog neovjerenog oblika **threskan** u značenju 'mlatiti žito', starofrancuski **trescher** znači 'plesati', a staroprovansalski **dresca** je 'vrsta

plesa'. U španjolskom i portugalskom **triscar** je 'mlatiti žito'! Podsjećam na velolučke izraze **trunsko [barilo]** (Žuvela) i **trunskobarilo** (Vučetić) te blatski **tursko / trusko [barilo]**, koji nazivi najvjerojatnije potječu od tal. **tresca** 'vrsta pučkog plesa', ali i 'neprirodna družina'. Sastavnica 'barilo' nastala je od mlet. **barulè**, skr. od fare la **barulè zamotati se; valjati se, kotrljati se** (rabi se u oba lokalna govora)!

*Vējä je odmilica za mjesec
veljaču u oba lokalna govora.*

No, vējä u govoru Vele Luke

ima još jedno značenje:

'proputovanje, skitanje, lutanje'!

Vējä. Narodna izreka kaže: *Ko vējä ne vejjijē, mārko opakijē!* Ako u veljači ne bude loše vrijeme, bit će u ožujku! Ako veljača ne ispolji svoju čud, to će učiniti ožujak! Dakle, u navedenoj izreci **vējä** je odmilica za mjesec **veljaču** u oba lokalna govora, pa se time nećemo baviti. No, **vējä** u govoru Vele Luke ima još jedno značenje: 'proputovanje, skitanje, lutanje', kako navodi Žuvela u *Luškim ričima*, uz govorni primjer 'poć po veji' uz objašnjenje da je to 'turističko lutanje'! Šime Vučetić ne navodi značenje već samo govorni primjer 'ni nikega svi su po veji'. Posve je razvidno da velolučka sintagma '**po veji**' znači 'na putovanju', 'na putu', te u prenesenom značenju 'u skitnji', 'u lutanju'. U Blatu se kaže **poć na vijaž** 'otići na putovanje' u doslovnom značenju, a želi li se kazati da je putovanje bespotrebno, nesvršishodno, to se slikovito opiše sintagmom '**da mu guzica vidi put**'. Podrijetlo velolučke riječi je mlet. **viaio**, a blatske **viazo**, oba oblika u značenju 'putovanje'! Za informaciju, na hrvatskoj strani Jadrana u uporabi su i oblici: **vijađ, vijaj, vijaz!**

Leksičke razlike slavenskog (i drugog) podrijetla

Izletom u slavističke vode želio sam potaknuti naše lokalne kroatiste da se i oni pozabave razlikama slavenskog podrijetla! Naime, ne poznajem dovoljno razvoj hrvatskoga jezika da bih mogao mjerodavno

o tome pisati. To je u prvome redu zadaća kroatista koji bi posve sigurno imali što kazati na ovu temu. I više od mene.

Izborak je 'posljednji obično kržljavi plod', kako ovu riječ tumači Šime Vučetić. **Izborak** je lokalna tvorba književnog oblika **isporak** koji Skok opisuje ovako: 'živinče što se izvadi iz materina tijela'. Očito je osnova glagol **isporiti** u značenju 'rasporivši izvaditi'. U starijim pisanim izvorima susreće se i oblik **izporak**.

Jatište je u standardnom jeziku mjesto gdje se ljudi skupljaju, u našem slučaju da bi **jatarili**, odnosno radi '**jatarenja**' – pojma koji sam izmislio upravo za ovu prigodu – iako je posve logično da postoji i glagolska imenica koja opisuje ono što se radi kad ljudi **jatare**. Uostalom, to nam je književnik Vučetić u opisu pojasnio! Mjesto gdje se skupljaju zove se **jatara** / **jatarica** (koliba, pojata, sirotinjska nastamba). Kad već imamo glagolske imenice poput **jahanje**, **ljubljenje**, **ubadanje**, koje sve odreda imaju posve jasnu seksualnu konotaciju, nema razloga da ne postoji i riječ **jatarenje** za ono što u žargonu nazivamo **grupno karanje** ili uljudnim hrvatskim izrazom kolektivno obljudbljivanje (neki kažu da se taj čin na ruskom jeziku naziva **kalektivnaja opaljotka**, ali ja ne znam ruski pa se ograđujem!). Kako bilo da bilo sve je to subkulturni govor koji izlazi iz okvira standardnoga govora pa i iz okvira dijalekta!! U narodnom ribarskom nazivlju susrećemo **mrežu jataricu**, u nekim rječnicima lokalnih govora **jatarice** su 'ribe koje se kreću u jatima za razliku od samica'. U mjestu Sali jatiti znači 'mrijestiti', u Kolanu na Pagu jatiti se je 'sklanjati se od kiše ili bure', a u gradu Pagu, na Cresu, na Krku i u Istri jato je 'zavjetrina, zaštita, zaklon od vjetra'. U srpskom jeziku **jataroš** je naziv za riječnu ribu **skobalj**.

Kurcej je 'morska neka trava koja u pličini visoko raste te joj se za oseke vrhovi jave na razini mora', kako ovu riječ opisuje književnik Šime Vučetić. Nema nikakve sumnje da je podrijetlo ove riječi **kurac** 'membrum virile, penis'. **Kurcej** je, dakle, metaforički naziv za neku travu kojoj ne znamo ni hrvatsko ni znanstveno ime, ali asocira na muško spolovilo (u erekciji!?) pa je po njemu i nazvana! Isti koncept metafore susrećemo diljem naše obale Jadrana, i to ponajviše u označavanju beskorisne morske životinje koja se stručno zove **trp** ili **kacamarin** u našem lokalnom izričaju, a koja

ima cijeli niz metaforičkih naziva: **kukumar**, **tučak**, **krstavac**, **strmorin**, **trpanj**, **pistej**, **pizdej**, **napiznjak**... Tako u Grohotama trp nazivaju **kurcej**. U Komiži **kurcej** je 'podrejni dio raže', a ista riječ u Visu znači 'stvrđnut, okamenjen sastojak pješčanog tla'. Višani kažu da su **kurceji** dobri za lozu, jer zadržavaju vlagu! Blaćani šljunkovito tlo, dobro za lozu, zovu žajta. Na otocima u zadarskom arhipelagu **kurcej** (**kurcilj**, **krcilj**) je 'inćun' ili po naški 'unćun'! Možda niste znali: na Siciliji penis zovu **mincia** / **minchia** (izgovara se minča)! Nemojte ni za živu glavu **minču** miješati s **mindom**!! Dakako, jezično!

Landuja je riječ izvedena od glagola **landati** u značenju 'tumarati, vrljati', a **landuja** je, prema Šimi Vučetiću 'ljenčina, trom čovjek, gad'. Rječnici korčulanskih govora ne bilježe ovu riječ, ali u gradu Korčuli imamo oblik žlondra 'žena koja ne voli biti u kući'. U Blatu i Veloj Luci u uporabi je glagol **lândarīt** (u Smokvici **londrat**), ali u različitim značenjima: u Blatu znači 'tumarati, skitati se', dok je prema Žuvelinim *Luškim ričima* u Veloj Luci značenje 'ushićeno, slavodobitno hodati'. Držim da se i velolučko značenje može opisati kao svojevrsno tumaranje, ali sa stanovitim ushitom, radošću. Oblik **landrati** potječe od njem. **ländern**, što znači 'bezbrizno se skitati, tumarati'.

Macafutina. Vučetić kaže da je to 'loše vino'. Držim da je ovdje riječ o uvećanici od **macafuta**, i to u prenesenom značenju, s time da je motivacija 'nešto loše'. To se vidi po izvornom značenju: u Međimurju **macafuta** je 'prljava, nevaljala žena; skitnica'. Istoznačnica je **cafuta**. Podrijetlo je najvjerojatnije mađarsko **cafat** u značenju: a/ dronjak, krpa, b/ drolja.

Pánjak je kod Vučetića **frnjokul**, dakle 'udar zglobovom prsta npr. po čelu', kako ga je autor opisao. Kod Žuvele **pānjāk** je 'čvrga', a **frnjökūl** 'čvrga prstom po glavi'. Dakle, opisi značenja su sukladni. U Blatu su čanjāk i **frnjökūl** istoznačnice: 'udarac napetim te snažno odapetim srednjim prstom, ob. u glavu'. U Korčuli **frnjökul** je 'blagi udarac palcem i srednjakom u glavu, čvrga'. U Lombardi **frnjökul** je 'udarac srednjim prstom nategnutim na palac'. U Smokvici je **frnjok** 'udarac srednjakom pošto se nategne o palac'. Iz pregleda je razvidno da velolučki **panjak** i blatski čanjāk znače isto: **frnjokul**! U tom su značenju jedini na otoku! Za razliku od **panjka** koji se na otoku nigdje ne pojavljuje osim u

Pánjak je kod Vučetića frnjokul, dakle 'udar zglobov prsta npr. po čelu'. Kod Žuvele pānjäk je 'čvrga', a frnjökül 'čvrga prstom po glavi'.

Veloj Luci, čanjak ima po otoku drugačija značenja od značenja u blatskom: u Veloj Luci je to 'ogromni prst, kandža' (Žuvela) i 'prst na nozi' (Vučetić), u Smokvici je to 'rog, prst', a u Lumbardi 'nepravilna izraslina na nogama'. Kod Skoka čanjak je 'krnji prst, batrljak'.

Štrōka. Vučetić opisuje ovu riječ 'čir na životinjama'. Skok navodi i oblik **strōka**, s dvojakim objašnjenjem: 'nekakve ovčje kraste' (stručnjaci ih zovu 'ovčje ospice, kozice'), pa navodi i primjer štokava ovca, dok u Boki kotorskoj **stroka** znači 'nekakva svinjska bolest'. U albanskom **strōkë** je 'svrab, šuga'. Veterinarskim rječnikom rečeno radi se o ikričavosti, bobičavosti svinja. U objavljenim rječnicima govora otoka Korčule ova riječ nije evidentirana.

Literatura

Baničević, Božo. *Rječnik starinskih riječi u Smokvici na Korčuli*. Žrnovo: Župni ured, 2000.

Barčot, Tonko. „Litos nam se rodila pšenica... - o običaju pletenja žitne lutke zvane 'kosa' na zapadnom dijelu otoka Korčule“. *Lanterna* 3, Vela Luka 2019., str. 23–33.

Barčot, Tonko. „Sansigoti“. URL: https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1679684115520049&id=580043225484149. (studeni 2021.)

Boerio, Giuseppe. *Dizionario del dialetto veneziano*. Firenze: Giunti, 1998. (pretisak iz 1856.)

Cebalo, Roko. *Razgovori na mrkenti. Stare lumbarajske riči*. Zagreb: vlastita naklada, 2005.

Gavranić, Tomislav. *Rječnik starih blatskih riči*. Split: Naklada Protuđer, 2018.

Kalogjera, Damir & Svoboda, Mirjana & Josipović, Višnja. *Rječnik govora grada Korčule*. Zagreb: Novi liber, 2008.

Luško libro, godišnjak Društva Vela Luka

Milat Panža, Petar. *Rječnik govora Blata na Korčuli*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 2015.

Milat Panža, Petar. „Prilog proučavanju leksičkih razlika između govora Blata i Vele Luke“. *Lanterna* 4, Vela Luka 2021., str. 71–81.

Rosamani, Enrico. *Vocabolario giuliano*. Trst: Lint, 1999.

Skok, Petar. *Etimologijski rječnik hrvatskoga i srpskoga jezika I–IV*. Zagreb: JAZU, 1971–1974.

Vinja, Vojmir. *Jadranske etimologije I–III*, HAZU – ŠK, Zagreb, 1998–2004.

Vučetić, Šime. *Libro Dubaja Marusa*. Zagreb: Zadružna štampa, 1984.

Žuvela Doda, Branko. *Luške riči*. Zagreb: vlastita naklada, 2011.

Žuvela Doda, Branko. "Izabrani luški izrazi, konstrukcije, metafore". *Luško libro* 12, Zagreb 2004., str. 143–148.

